

In Amerika. — Mevrouw Grace Rogers zuster van den wereldberoemden jager, fotograaf en onderzoeker Paul. J. Ramey heeft aan de Audubon Society ten geschenke gegeven een terrein in Vermilion Parish, Louisiana, groot 12000 H.A., de voornaamste overwinteringsplaats voor vogels op de Westkust van Louisiana. Het grenst aan een Reservaat van den staat en aan de jachtgronden van Edward A. Mc Sehenny. Het zal zorgvuldig bewaakt worden en zoo gunstig mogelijk worden ingericht voor de vogels die er hun winterverblijf zoeken o.a. door aanplant van geschikte voedergewassen. En, zegt onze goede vriend Dr. T. Gilbert Pearsons aan wien wij dit bericht danken, als de vogels eenmaal erheen gelokt zijn, zullen zij daar nooit een geweerschot te hooren krijgen. Alle onkosten kunnen worden bestreden uit een fonds, dat de milde schenkster meteen in handen heeft gesteld van de Audubon Societies. T.

Waarnemingen bij Kruisspinnen. — In de beschrijving van zijn stemvorkwaarnemingen bij Kruisspinnen zegt de heer Mellink: „ten slotte is er veel individueel verschil.” Ik zou hier willen vragen: werd er ook gelet op de grootte der spinnen en wordt daardoor dat „individueel verschil” wellicht verklaard? Dergelijke proeven toch werden reeds genomen door Boys in 1880 en later door Barrow herhaald (zie b.v. Entomol. Zeitschrift, 1914; of Naturwissenschaften, 1916). Bij die proeven bleek nu, dat groote spinnen enkel reageerden bij groote stemvorken (aantal trillingen 24—300 per seconde), kleine spinnen bij kleine stemvorken (aantal trillingen 100—500 per seconde). Verschillende jaren reeds heb ik deze proeven herhaald en de juistheid er van kunnen vaststellen. De verklaring is natuurlijk, dat jonge spinnetjes zich voeden met kleine insecten; oude spinnen jagen op grof wild en versmaden het dwergvolk. Men vindt dan ook soms groote webben vol met kleine mugjes, alle onverlet. Volgens Barrow valt de spin het middelpunt aan van de lijn, die beide beenen der trillende stemvork verbindt. Dit heb ik nog niet waargenomen; mijn proefexemplaren (blijkbaar ook die van Mellink — of hield hij nooit beide beenen tegelijk tegen den draad?) wierpen zich telkens op een der beenen, hoe dikwijls ik ook de proef herhaalde. Misschien kan hier soortverschil in aanmerking komen. Barrow experimenteerde met *Epeira sclopetaria*, terwijl ik te doen had met *Epeira diadema*!

Dat de spin het trillen waarneemt en niet het geluid, den toon der stemvork, bewees Barrow door een strospiertje te bevestigen aan een electrisch hamertje: het gevolg was hetzelfde als bij een stemvork.

Een verslinden van het mannetje door het wijfje, heb ik nooit waargenomen; ook Fabre niet, al schijnt hij geneigd het aan te nemen.

De vervaardigingsduur van een web, hangt natuurlijk samen met de grootte der spinnen. Een dier, „geen errewete groot” (Gezelle) zag ik er een klaar maken, in den tijd van een half uur, van het spannen van het raam tot het opeten van het „middenmootje”. Het leggen van de hulpspiraal gaat heel vlug in zijn werk, ook bij groote: elke seconde ongeveer wordt een „knoop” vastgelegd op de spaken. Van webherstelling heb ik nooit iets gemerkt. In navolging van Fabre heb ik herhaaldelijk 's morgens alle vangdraden doorgeknipt, en alleen de spaken intact gelaten: 's avonds zat de spin nog onbewegelijk op het net in 't midden of in haar schuilhoekje. 's Anderen daags was dan alles verdwenen.

Ten slotte een vraag: wie weet een verklaring, waarom een spin, als men er b.v. tegen blaast, het heele web zoo sterk in trilling brengt, dat men van haar niet veel meer ziet? Volgens Snellen van Vollenhoven zou hieraan ontleend zijn: „zoo boos als een spin.”

Het lijkt mij niet onwaarschijnlijk, dat het voor de spin een middel is om aan een aanvaller te ontkomen. Bij andere dan de kruisspin heb ik het vergeefs beproefd: die laten zich onmiddellijk aan een draad naar beneden vallen.

Dr. L. PEETERS S.J.

Flora der Tropen. — Destijds werden door het Koloniaal Instituut voor rekening van het „Van Eedenfonds” o.a. uitgegeven:

a. Dr. A. Pulle, Zakflora voor Suriname, 1ste ged. Bulletin no. 47.

b. Dr. I. Boldingh, Flora voor de Ned. West Indische eilanden.

Door het Bestuur van het „Van Eedenfonds” werd besloten deze twee werken gratis ter beschikking te stellen van de lezers van „De Levende Natuur”, tegen vergoeding der portokosten, welke respectievelijk bedragen:

voor a. Binnenl. /—,20; Zeepost N.O. en W.I. /—,20 Buitenland /—,50.

b. " " "—,30

De bestellingen dienen per postwissel te geschieden aan de Centrale Boekerij van het Koloniaal Instituut, Mauritskade 65/66, Amsterdam.

Begrijpelijkerwijs zal de verstrekking onzerzijds slechts kunnen geschieden „zoolang de voorraad strekt.”

Th. DELPRAT.

Wvd. Bibliothecaris.

Natura Docet. — Wij ontvingen het jaarverslag van de Stichting Natura Docet en het verheugt ons, daaruit te zien, dat het haar goed gaat. Het eenvoudige museumje van weleer is nu uitgedijt tot een Museum, een Boekerij en een Natuurmonument. Het museum ontving weer een bonte verscheidenheid van geschenken, zooals dat met museums doorgaans het geval is, en wij zien, dat naast de plant- dier- en delfstofkunde de ethnografie ook al een belangrijke plaats gaat innemen. Het zal niet lang duren, of we zullen vernemen dat ook het nieuwe museum te klein is. Dat is niet zoo heel erg, want bij de goede stemming, die ten opzichte van Bernink's Stichting in Twente heerscht, is uitbreiding zeker wel gewaarborgd.

De Boekerij telde bij het uitbrengen van het verslag reeds 1226 nummers en bevat zeer vele kostbare prachtwerken. Een catalogus is in bewerking en wordt op aanvraag ter inzage gezonden. Later wordt hij wel eens gedrukt en tegen vergoeding verkrijgbaar gesteld.

En dan het natuurmonument, het Molenvan. Leden en donateurs hebben toegang tot dat mooie landschap: meertje, rietland, natte en droge heide: een uitwaaiikom met veenvegetatie. Het is te hopen, dat men middelen moge vinden, om dit natuurmonument eens goed in kaart te brengen en nauwkeurig natuurhistorisch te beschrijven, dat verhoogt meteen zijn waarde voor nu en voor de toekomst.

Het is onnoodig, de groote beteekenis van deze Stichting nog nader uiteen te zetten. De contribueerende gemeenten hebben voor hun scholieren vrijen toegang tot het museum, ja, niet alleen voor de scholieren, maar op een vast te stellen week zelfs voor al hun ingezetenen, zelfs al zijn die persoonlijk geen lid van Natura Docet.

Maar ik zou haast wel denken, ieder Twentenaar moet lid willen zijn van die stichting opdat zij zich nog ruim kunne uitbreiden in de goede richting, waarin zij zich tot nu toe heeft bewegen. En niet alleen de Twentenaren, maar alle Nederlanders. Wij mogen toch wel blij zijn, dat o.a. Twente een deel van ons land is. Bovenal echter mogen wij ons er in verheugen, dat de Stichting Natura Docet het bijzonder natuurschoon van dat gewest aan ons heeft geopend.

Voor het lidmaatschap der Stichting geeft men zich op bij den secretaris J. B. Bernink te Denekamp.

JAC. P. THIJSSSE.

Een mooi boekje. — Aan werkelijk goede plaatsbeschrijving is in ons land nog maar bitter weinig gedaan. Wij hebben op dat gebied eigenlijk alleen maar „Uit ons Krijtland” en „Het Dinkelland”. Thans worden wij verblijd met: „De Bodem rond Markelo” een handig klein boekje van ± 90 p.p. versierd met een paar mooie foto's en zeer mooie kaarten. Het is een geologische beschrijving van de omgeving van Markelo, een van de mooiste Nederlandsche landschappen. Ieder kent natuurlijk den Heriker Berg tusschen Markelo en Goor met zijn verrukkelijke vergezichten. Wel, al wat ge daar ziet van Rijsen tot Diepenheim, van Holten tot Goor, dat wordt door den heer Dijkink, die er iederden steen, ieder kluitje kent, voor u beschreven: hooge grintgronden, keileem, spoelzanden, stuifzanden, plassen, broeklanden, daaronder ook het beroemde Elsener broek en het Stokkumer Flier, waarvan we in onze jeugd al lazen in Staring's Bodem van Nederland.

Dit boekje is niet alleen van belang voor bezoekers van Markeloo, Rijssen of Goor maar voor ieder, die in zijn eigen omgeving wil leeren rondzien. Van harte sluiten wij ons aan bij wat Prof. van Baren zegt in het inleidend woord tot dit mooie boekje n.l. dat dit voorbeeld navolging moge vinden en wij voor meer plaatsen dergelijke studie's mogen krijgen. Zoo heel makkelijk zal dat niet gaan; de heer Dijkink heeft aan zijn boekje een arbeid moeten besteden van het zeer eerwaardig aantal van zeven jaren. Moge hij er nog lang plezier van beleven.

JAC. P. THIJSSSE.